

**Kommunista diktatúra**  
**a tanyavilágban**

Riport Inokai Ferenc Alberttel,  
a nagyapámmal

Készítette: Inokai Máté 8. osztály

Iskola: Makói József Attila Gimnázium

Felkészítő tanár: Sipos Jenőné

Riport alanyomnak a nagyapámat választottam, aki 1938-ban született, ő az, aki átélte a kommunista diktatúrát, és a II világháborút a családomból. A régi tanyánk a Tótkomlós felé vezető úton volt, nem messze az úttól, ebben a környezetben nőtt fel a nagyapám, és itt tapasztalhatta meg gyermekként és fiatal felnőttként a kommunista diktatúra hatásait.

- **Hogyan lehetett észre venni a II. világháború végét?**

- Egyik napról a másikra nem lehetett észre venni, de édesanyám elmondása szerint a köves úton több holttest és elhagyott üres tank volt. A tanyavilágban körülbelül 1947-re állt vissza a rend, de ekkor még senki sem sejtette, hogy mi vár majd a rá.  
Az Alföld területein meghonosodott a Tsz...

- **Milyen volt kisgyermek korodban apa nélkül felnőni? Ezt is a kommunista rendszernek köszönhetted?**

- Szerintem igen. Keserves idő volt, mert a tanyát lövés érte, és apa nélkül kellett rendbe hozni. Édesapámat 1943-ban kivitték a frontra, és a háború után fogságba került, 6 évig volt egy kőbányában orosz földön, több sérülést is szenvedett. A háborús időben megismertük a nyomort, hiszen nem mindig volt mit ennünk és nem volt petróleum, ezért zsírmécsesnél írtam meg a leckémet, de Istennek hála hogy ilyen körülmények között fel tudtam nőni....

- **Mire emlékszel milyen volt amikor édesapád hazajött a fogságból? Miután hazajött, volt-e orosz fosztogatás?**

- Meggyötörve, és tönkretett emberként jött haza. Sajnos többször kellett súlyos orvosi kezelést vennie. Igen. Minden napos volt az hogy jöttek az orosz katonák és fosztogattak, elvették a ruháinkat és elvitték egyszer a kis évi termésünk felét is, de nem csak nálunk volt ez a probléma, más családok is hasonlóképpen jártak.

- **Hogyan fogadtátok a Tsz-esítést, más családok hogyan fogadták?**

- Körülbelül 1948 és 1949-ben kezdődött. Megviselte a családomat, hiszen kevés pénzért nagyon sokat kellett dolgozni. Egyszer történt, hogy apám megmondta a Tsz vezetőjének, adjanak mindenkinek több pénzt, erre az egész családot kiköltöztették a tanyából, és egy másik családot telepítettek oda, de aztán persze visszaadták a tanyát egy hét után. Természetesen más családoknál is problémák adódtak, mindenki elkeseredett és csalódott volt a vezetés miatt...

- **Fiatal felnőttként hogyan láttad a tanyavilág és a Tsz helyzetét?**

- A nehéz megélhetés miatt beláttam hogy a szüleimnek segítségre van szüksége, ezért az álmaimat feladva 15 éves koromban elmentem a Királyhegyesi gépállomásra munkát keresni 1953. május 20.-án, még ebben az évben beiskolázott a gépállomás traktorosnak. 10- évig dolgoztam itt, nap mint a 21 km-s utat vagy biciklivel vagy télen busszal tettem meg. Most már vissza nézve nem gondoltam, hogy a megélhetésért ilyen sokat kellett küszködni.

- **Az 1956-os események hogyan zajlottak ?**

- A pesti forradalmat követően pár nap múlva elért ide is a forradalom szele. Napi utamat megtéve többször is igazoltattak. A gépállomáson az elnök parancsára a szemem előtt szedték le a nagy kommunista jelképet, a vörös csillagot. Naponta sokszor dobtak le röpiratokat repülőgépekről, melyeken a forradalomra biztató szövegek voltak olvashatók. A rádiókba össze- vissza ment az adás. Ahogy érezhetővé vált a forradalom vége egyre több jó, és igaz barátom vándorolt ki Amerikába, őket soha többet nem láthattam viszont. Nekem is sokan mondták hogy menjek ki, mert csak jól járok, de én azt mondtam erre hogy a szüleim mellet van a helyem, ezért nem hagyom itt a családomat és a hazámat.

- **Hogyan alakult 1956 után a tanyavilág és a Tsz helyzete?**

- Bár katona voltam, anyám elmondása szerint egyszer-kétszer jöttek hozzánk az „agitátorok” mi csak így hívtuk őket, akik beszervezték a parasztokat újra a Tsz-be. Aki nem lépett be azt elvitték, de hogy hova azt nem tudtuk meg, csak utólag szereztünk róla tudomást hogy vagy kivégezték, vagy más kemény, és nehéz kényszerszermunkára parancsolták őket. Az 1960-as évek elejére a tanyavilág belenyugodott helyzetébe.

- **A további életedben miként volt jelen a kommunista diktatúra?**

- További életem során már csak katona koromban. Akkor a családomtól távol Zalaegerszegre vittek engem, és még egy másik századot is a vas függönyt építeni. nehéz időszak volt... Munka közben, amikor a régi aknákat mentesítettük felrobbant mellettem egy akna és így légnyomást kaptam a jobb fülemre mely még ma is süket.

- **Hogyan értékelnéd –e korszakot?**

- Úgy gondolom hogy igaz az a tény hogy apámat, a földeinket valamint a családomat tönkre tették, de akkor is volt benne jó, mert ember tudtam lenni Isten segítségével. Csak köszönetet tudok mondani Istennek, azért mert meg tudtam tanulni ezekből a nehéz körülményekből melyeket itt elmondtam, hogy mindig türelmesen és kitartóan kell mindent megtenni annak érdekében, hogy mindig megélhetést tudjak biztosítani minden körülmények között a családomnak azért, hogy ne ismerjék meg ők is a nyomort, és a szenvedést.

Befejezésül egy idézet:

**"Legnagyobb cél pedig itt-e földi létben**

**Ember lenni mindig, minden körülményben."**

**(Arany János)**